

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 ianuarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

Președinte – Constantin Gurschi,

judcători – Liliana Catan, Ion Arhiliuc,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de inculpata Pih Oxana și partea vătămată Boțoc Galina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 iulie 2013, în cauza penală privind-o pe

Pih Oxana Alexandr, născut la 31.08.1986, originară și domiciliată s. Vărăncău, r-nul Soroca.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 26.11.2012 – 29.04.2013*

2. *Instanța de apel: 24.05.2013 – 17.07.2013*

3. *Instanța de recurs: 23.10.2013 – 22.01.2014.*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Soroca din 29 aprilie 2013, Pih O. a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(3) lit.a) CP și condamnată la 7 (șapte) ani 6 (șase) luni închisoare.

În baza art.85 alin.(1) și 87 alin.(1) CP, la pedeapsa aplicată s-a adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei numite prin sentința Judecătorei Soroca din 04.10.2010 și a fost stabilită definitiv pedeapsa de 7 ani 7 luni închisoare cu executarea în penitenciar pentru femei cu regim de detenție corespunzător regimului stabilit pentru penitenciarul de tip închis.

Termenul pedepsei s-a calculat din data de 29.04.2013, cu includerea duratei aflării sub arest de la 29.09.2012 pînă la 29.04.2013.

Măsura preventivă aplicată lui Pih O. - arestul, a fost menținut pînă la intrarea sentinței în vigoare.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că, la 28.08.2012 pe la orele 20.00, Pih O., aflîndu-se în casa părinților săi din s. Vărăncău r-nul Soroca, unde domiciliază cu membrii familiei sale, în urma unei certii familiare iscate cu mama sa Boțoc G.,

intenționat i-a aplicat ultimei o lovitură cu un cuțit de bucătărie, provocându-i leziuni corporale grave periculoase pentru viață.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpata Pih O., avocatul acesteia Musteață N. și de partea vătămată Boțoc G..

Inculpata Pih O. în apelul său, a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile ei să fie reîncadrate în baza art.157 CP, deoarece totul s-a întâmplat din imprudență și nu intenționat.

În motivarea apelului, avocatul Musteață N. în numele inculpatei Pih O., a invocat că, instanța de fond nu a respectat cerințele art. 101 CPP din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității, veridicității și coroborării probelor în ansamblu, ajungând la concluzia incorectă privind vinovăția lui Pih O. în săvârșirea infracțiunii prevăzute art. 201¹ alin.(3) lit.a) CP. Consideră, că pe parcursul cercetării judecătorești acuzarea nu a prezentat instanței probe, ce ar confirma cu certitudine săvârșirea infracțiunii de către inculpată cu intenție, deci, acțiunile ei urmează a fi reîncadrate în baza art.157 CP, deoarece inculpata nu și-a dat seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sale, iar partea vătămată a susțin că, fiica ei nu a dorit să se întâmple așa ceva.

A solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Pih O. să fie recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.157 CP.

Partea vătămată Boțoc G., în apelul său, a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile lui Pih O. să fie reîncadrate în baza art.157 CP, deoarece fiica sa nu i-a făcut rău cu intenție, sau să-i fie numită o pedeapsă nonprivativă de libertate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 iulie 2013, au fost respinse ca nefondate apelurile inculpatei Pih O., avocatului acesteia Musteață N. și a părții vătămate Boțoc G., menținută sentința fără modificări.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, obiectiv a analizat cumulul de probe prin prisma art.101 CPP, just concluzionând vinovăția inculpatei Pih O. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(3) lit.a) CP și la stabilirea pedepsei a ținut cont de principiul individualizării răspunderii penale și pedepsei penale în corespundere cu prevederile art.7,61,75,76 CP, corect a ajuns la concluzia că, reeducarea și corectarea inculpatei poate avea loc numai cu izolarea acesteia de societate, care nu este la prima sa condamnare, fiind în stare de recidivă. Circumstanța dată o caracterizează ca persoană, care este predispusă de a comite infracțiuni, care nu și-a făcut concluziile necesare și nu a pășit pe calea corijării.

Cu referire la solicitarea apelanților privind reclarificarea acțiunilor inculpatei Pih O. din art. 201¹ alin.(3) lit.a) CP în art.157 CP, instanța de apel a remarcat faptul că, instanța de fond legal și întemeiat și-a motivat soluția adoptată referitor la lipsa în acțiunile inculpatei a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 157 CP și prezența elementelor constitutive a infracțiunii prevăzute de art. 201/1 al. (3) lit. a) CP, constatând că, din declarațiile inculpatei și a părții vătămate, rezultă, că Pih O. a scandalizat cu mama sa, a avertizat-o să înceteze cearta și având cuțitul în mână, a

lovit-o cu cuțitul în corp. Lovitura de cuțit a fost puternică, fiind atins și plămînul drept.

6. Decizia instanței de apel este atacată de inculpata Pih O. și partea vătămată Boțoc G..

În motivarea recursului inculpata Pih O. invocă temeiul prevăzut la pct.12) alin.(1) art.427 CPP – „*faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*”, motivînd că, instanțele de judecată incorect au stabilit circumstanțele de fapt, precum și probele acumulate în cauza dată, care dovedesc faptul că, infracțiunea a fost săvârșită cu intenție. Consideră că, acțiunile ei necesită a fi reîncadrate în baza art.157 CP. Mai mult ca atît, menționează că, de nenumărate ori a solicitat să fie audiat unicul martor ocular - Gandibadi E., care a văzut cum s-a întîmplat incidentul, însă nici procurorul, și nici instanțele de judecată nu au acceptat audierea ei, deoarece declarațiile ei nu –i convin procurorului. Dacă acest martor nu va fi audiat în instanță, atunci îi va fi încălcate drepturile la judecarea cauzei sale în mod echitabil, prevăzut de art.6 CEDO.

Solicită, casarea deciziei atacate, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre, prin care acțiunile ei să fie reîncadrate în baza art.157 CP, numindu-i o pedeapsă nonprivativă de libertate, sau să fie remis la rejudecare în instanța de apel.

Partea vătămată Boțoc G., în recursul său, solicită să-i fie numită fiicei sale Pih O. o pedeapsă mai blîndă, deoarece nu a făcut-o cu intenție.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) CPP, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) CPP, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

7.1. Din textul recursului declarat, se constată că recurentul invocă drept temei prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) CPP, iar potrivit acestei norme, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara o eroare de drept, comisă de aceasta, atunci cînd faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Sub acest aspect, se enunță și prevederile pct. 18 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 30.10.2009 „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală”, potrivit căreia „... *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material*”.

Însă, pentru o atare concluzie, trebuie să se țină seama de fapta săvârșită și cum aceasta a fost stabilită de către instanța de apel și dacă această faptă a fost încadrată în norma penală corectă, iar dacă fapta s-a încadrat într-o altă normă penală, înseamnă că

acesteia i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Potrivit art. 113 alin. (1) CP, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul constată că, atât instanța de fond, cât și instanța de apel au conchis că, fapta a fost săvârșită de inculpata Pih O. și acțiunile ei au fost încadrate corect în baza art. 201¹ alin.(3) lit.a) CP – „*violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății*”.

Afirmațiile inculpatei Pih O., precum că, a săvârșit infracțiunea din imprudență, și nu cu intenție, au fost considerate declarative, deoarece potrivit raportului de examinare medico-legală nr. 153 „A” din 10.09.2012, leziunile corporale depistate la partea vătămată Boțoc G.– mama inculpatei, s-au produs **prin mecanism de lovire cu obiect înțepător-tăietor**, fiind calificate ca vătămare corporală gravă, după criteriul pericol pentru viață.

Potrivit art.18 CP, infracțiunea săvârșită din imprudență se consideră dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar considera în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate ori nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deși trebuia și putea să le prevadă.

În prezentul articol imprudența ca formă a vinovăției este prevăzută sub două modalități: a) încrederea exagerată în sine (ușuratică) și b) neglijența.

Factorul volitiv al încrederii exagerate în sine reprezintă eforturile pe care le depune făptuitorul la desfășurarea activității cu nerespectarea regulilor de precauție în condițiile încrederii sale în anumiți factori care, în concepția sa, pot împiedica survenirea rezultatului și care, de fapt, au fost apreciați exagerat. Când făptuitorul nu se bazează pe nici un temei care ar putea preîntâmpina rezultatul, ci pe hazard, pe întâmplare, vinovăția sa ia forma intenției, întrucât într-un asemenea caz ea echivalează cu acceptarea urmărilor prevăzute.

Dispoziția art.17 CP reproduce întocmai definiția intenției, ca formă a vinovăției. Intenția în norma penală citată este caracterizată sub aspectul manifestării ei în două modalități: a) intenția directă se manifestă în situația în care persoana își dă seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, prevede urmările prejudiciabile ale acesteia și dorește survenirea acestor urmări; b) intenția indirectă se manifestă în situația în care persoana își dă seama de gradul prejudiciului faptei, prevede urmările ei prejudiciabile, nu dorește, însă admite în mod conștient survenirea acestor urmări.

În speța dată, inculpata a săvârșit intenționat infracțiunea, deoarece avînd în mîna sa un cuțit - obiect înțepător-tăietor, în timpul conflictului apărut cu mama sa Boțoc G., i-a aplicat ultimei lovitura, în urma căreia a survenit urmările grave constatate de medici. Deci, își dădea seama de urmările prejudiciabile și putea să evite rezultatul incidentului.

7.2. Referitor la motivul invocat de inculpată, precum că, i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, deoarece nu a fost audiat martorul ocular Gandibadi E., Colegiul menționează că, în conformitate cu prevederile art.24 alin.(4) CPP, părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane. Instanța de judecată acordă ajutor oricărei părți, la solicitarea acesteia, în condițiile prezentului cod, pentru administrarea probelor necesare.

În speță, potrivit procesului - verbal al ședinței de judecată în instanța de apel, se constată că, inculpata sau avocatul acesteia nu au înaintat careva cereri, demersuri privind audierea martorului respectiv, deci, nu s-au folosit de drepturile sale, prevăzute în art.66, 68 CPP.

Astfel, Colegiul reține că, nu poate fi imputabilă instanței de apel încălcarea exigențelor garantate de art.6 CEDO – la un proces echitabil, în privința inculpatei.

Potrivit art.24 CPP, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii, și pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură, întrucât părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor.

Din conținutul hotărârilor atacate rezultă că, instanțele de judecată corect au constatat faptele și circumstanțele săvârșirii infracțiunii incriminate inculpatei Pih O. în baza art. 201¹ alin.(3) lit.a) CP, descriindu-le în partea descriptivă, ulterior, motivându-se concluzia de vinovăție printr-un cumul de probe pertinente, concludente și utile, care obiectiv au fost apreciate de instanțele de judecată ierarhic inferioare.

Din cuprinsul recursului părții vătămate Boțoc G., care își exprimă dezacordul cu pedeapsa aplicată inculpatei, Colegiul constată că, se invocă temeiul prevăzut de pct.10) alin.(1) art.427 CPP.

Colegiul penal reiterează că, potrivit prevederilor art.75 CP, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 CP, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Colegiul penal conchide că, instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit o pedeapsă echitabilă pentru infracțiunea săvârșită, ținând cont de criteriile de

individualizare a răspunderii penale și pedepsei penale în corespundere cu prevederile art.7,61,75,76 CP.

Instanța de recurs reține că, temeiurile invocate de recurenți prevăzute la art. 427 alin. (1) pct.10),12) CPP, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel de erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin urmare hotărârea atacată este legală și întemeiată.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.414-419 CPP, de aceea recursurile ordinare declarate se declară inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) CPP, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpata Pih Oxana și partea vătămată Boțoc Galina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 iulie 2013, în cauza penală privind-o pe **Pih Oxana Alexandr**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **12 februarie 2014.**

Președinte:

Constantin Gurschi

Judecători:

Liliana Catan

Ion Arhiliuc